

ADAM STANISŁAW KRASIŃSKI
BISKUP WILEŃSKI
ŚW. TEOLOGII DOKTOR

PRAWO KANONICZNE
KRÓTKO ZEBRANE

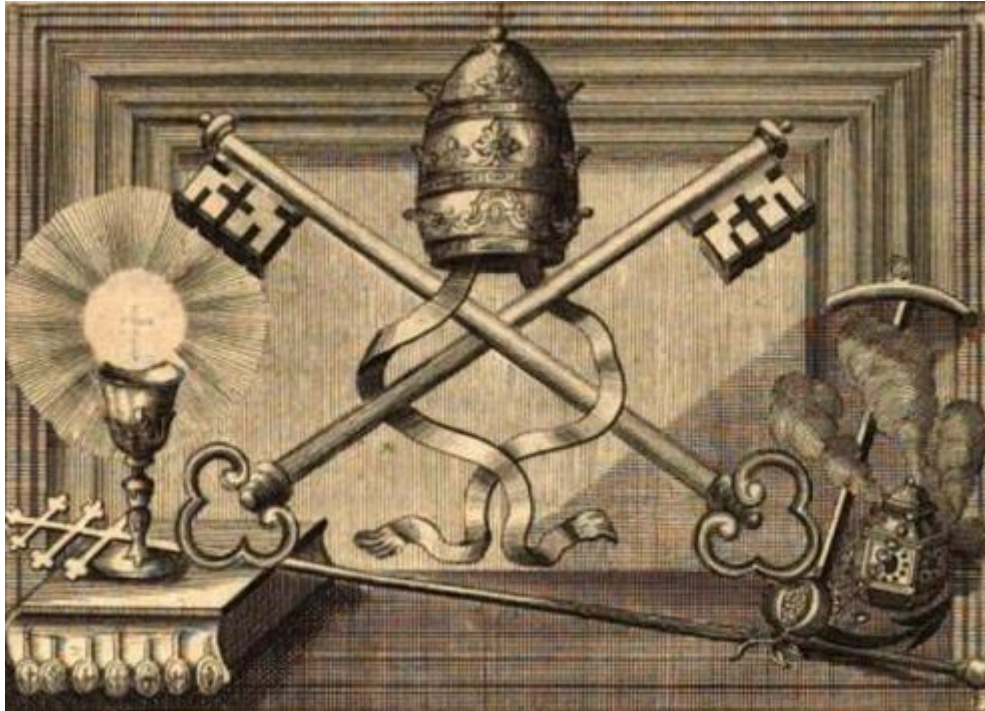
~~~~~

O WYSTĘPKACH I KARACH KOŚCIELNYCH

KRAKÓW 2024

www.ultramontes.pl

PRAWO KANONICZNE

KRÓTKO ZEBRANE

ADAM STANISŁAW KRASIŃSKI

BISKUP WILEŃSKI

Św. Teologii Doktor

CZĘŚĆ IV.

§ 11.

O występkach i karach kościelnych

Prawo Boże rozciąga się nie tylko do naszych czynów, ale do myśli, pobudek i celów. Nim kierować się powinno nasze sumienie, nasze obyczaje, nasz sposób myślenia i postępowania. Niedopełnienie tego prawa, albo jego przestąpienie dobrowolne, czyni nas winnymi w obliczu Boga, obciąża nasze sumienie i nazywa się grzechem.

Prawa ludzkie nie sięgając aż do naszych myśli, nad tym tylko co człowiek czyni, swoją władzę rozciągają. Prawo cywilne określa to, co ma na celu jak bezpieczeństwo osoby i majątku, tak całość, spokojność i porządek społeczności cywilnej. Kto się przeto dopuszcza czynu szkodliwego społeczności, albo podkopującego jej spokojność i bezpieczeństwo, ten narusza porządek publiczny i jako pogwałciciel prawa, popełnia występki, lub zbrodnię cywilną, jak np.: kradzież, zabójstwo, podpalenie, otrucie itd. które do sądów świeckich wyłącznie należą.

Prawo kościelne określa to, co służy do zabezpieczenia całości i porządku społeczności kościelnej. Kto się przeto dopuści czynu dążącego do podkopania jej porządku i całości, ten jako pogwałciciel prawa, popełnia występki, który wyłącznie do sądu duchownego należy. A chociaż jak w jednym, tak w drugim prawie, ten za winnego uznany być nie może, kto o występki przekonany nie będzie, lub kto sam się do niego nie przyzna (1), w wielu jednak zdarzeniach prawo kościelne nie tylko obowiązuje pod sumieniem, ale karę samo przez się (*ipso facto*) ogłasza, nawet bez wyroku sądowego. Każdy też występki i zbrodnia o ile jest grzechem, podlega jurysdykcji kościelnej, w sądzie wewnętrznym, czyli na spowiedzi.

W prawie kanonicznym jedne występki uważają się za czysto kościelne (*mere Ecclesiastica*), które Kościół wyłącznie sądzi i karze, jakimi są: Odstępstwo od wiary (apostazja), kacerstwo, odszczepieństwo (schizma), symonia, naruszenie sekretu spowiedzi. Takowe wyłącznie podlegają sądowi duchownemu.

Drugie mieszane, które w części duchownej do Kościoła, a w części cywilnej do sądów świeckich należą, jak na przykład: Świątokradztwo, krzywoprzysięstwo, bluźnierstwo, profanacja kościoła, rozpusta, lichwa itd. Takowe w części cywilnej podlegają sądowi cywilnemu, a w części duchownej kościelnemu. Są też występki czysto cywilne, które przez samo ich popełnienie ściągają na siebie karę kościelną, jak zabójstwo, podpalenie, pojedynki, których jak tylko się kto dopuści, już tym samym ściąga na siebie klątwę i wpada w nieprawidłowość (*irregularitas*).

SEXTI ARGVMENTA SVMMARIE HIS

§ 12.

Apostazja czyli odstępstwo od wiary

Przez odstępstwo od wiary rozumie się, jeżeli kto z chrześcijanina żydem, mahometaninem, lub bałwochwalcą zostaje. Historia przykład tego wskazuje w Julianie Odstępcy. W pierwszych wiekach chrześcijaństwa, odstępcy byli wyłączeni ze społeczności wiernych, a nawet w niektórych kościołach była tak wielka surowość, że im i w godzinę śmierci rozgrzeszenia odmawiano.

Do odstępców liczyli się nie tylko ci, którzy dobrowolnie wiary chrześcijańskiej odstępowali, ale i ci, którzy bojaźnią, namową, albo mękami zmuszeni, czynili kadzenie bałwanom, jedli poświęcone im ofiary, albo też wyrabiali sobie za pieniądze świadectwa u pogan, że się kłaniali bałwanom. Zwano ich w ogólności upadłymi (*lapsi*), a rozróżniano na palących kadzidła (*thurificati*), czyniących ofiary (*sacrificati*), i kupujących świadectwa (*libellatici*).

W dzisiejszej karności odstępcy wyłączeni są ze społeczności wiernych.

Benedykt XIV postanowił, że jeżeliby kto będąc nawet tajemnie chrześcijaninem, jawnie jednak okazywał się mahometaninem, chodząc do meczetów, łamiąc posty, zawierając małżeństwa przed kadim itd., takiemu za życia i przy śmierci mają być Sakramenty odmówione (2).

W obszerniejszym znaczeniu uważa się za odstępcę ten, który będąc w stanie duchownym i mając wyższe święcenia, stan swój porzucił i albo do wojska, albo do życia cywilnego przeszedł, jako też ten, kto będąc w zakonie po profesji, uciekł z klasztoru i przestał być zakonnikiem. Kto jednak mając tylko mniejsze święcenia opuści stan duchowny, albo nie czyniąc profesji wystąpi z zakonu, ten za odstępcę się nie uważa. Odstępcy tego rodzaju uważają się za pozbawionych dobrego imienia (*infames*) (3), zawieszeni są od beneficjów, które posiadają, i stają się niezdadni do otrzymania innego beneficjum (4). Klątwę na nich wydało jeszcze Koncylium Chalcedońskie (5).

§ 13.

Kacerstwo czyli Herezja

Heretykami nazywają się ci chrześcijanie, którzy z uporem i rozmyslnie trzymają się jakiegoś błędu przeciwnego dogmatom od Boga objawionym, i przez Kościół wyraźnie określonym. Przeto kto by się przez niewiadomość i z dobrą wiarą pomylił, gotów będąc poddać się wyrokowi Kościoła, ten za heretyka być ogłoszony nie może.

Kary na heretyków są:

a) Klątwa z góry wydana, od której uwolnienie papieżowi jest zastrzeżone (6).

b) Nieprawidłowość (*irregularitas*) którą zaciągają heretycy jawni, jako też ich dzieci, po mieczu do drugiego, a po kądzieli do pierwszego stopnia (7).

c) Odjęcie beneficjów i godności kościelnej (8).

d) Odmówienie pogrzebu kościelnego (9).

Kary zaś doczesne są:

e) Ogłaszają się za pozbawionych dobrego imienia, jeżeli cały rok w klątwie zostają (10).

§ 14.

Schizma

Schizma wyraz grecki, oznacza scysję, rozbrat. W znaczeniu kościelnym, jest to oderwanie się dobrowolne od jedności kościelnej, co dobrze oddaje wyraz: odszczepieństwo. A że ogniskiem jedności katolickiej jest Stolica Apostolska, przeto oddzielenie się od niej jest oderwaniem się od jedności kościelnej.

Ponieważ tacy nie należą do Kościoła katolickiego, przeto, nie mogą posiadać beneficjów i godności kościelnych. Nie mają prawa udzielać święceń, nadawać beneficjów itd.

§ 15.

Symonia, czyli Świątokupstwo

Symonia, jest to przekupstwo i przedajność w rzeczach duchownych, kiedy kto za pieniądze, lub inną jaką opłatę otrzymuje, albo daje beneficjum, lub jaką godność kościelną, np. probostwo, kanonię, biskupstwo, jako też jeżeli kto daje, lub bierze pieniądze za absolicję, za udzielenie odpustu, za przyjęcie do zakonu, za wyświęcenie, słowem jeżeli sprzedaje, lub kupuje rzeczy duchowne. Jeżeli kto np. za prezentę płaci patronowi, lub kolatorowi, ten popełnia symonię. Jeżeli kto bierze opłatę za dyspensę np.: od pokrewieństwa, od lat wymaganych do święceń, od międzyroczia, i tym podobnie. Jeżeli *examinator* naznaczony od biskupa bierze co za *examen*, choćby to było dobrowolnie ofiarowane, popełnia też symonię. Nazwisko to pochodzi od Symona Czarnoksiężnika, który chciał kupić od Apostołów moc udzielania Ducha Świętego (11). Świątokupstwo jest trojaki:

1. Rękodajne, albo rzeczywiste (*simonia realis*), kiedy kto za rzecz duchowną, na przykład za biskupstwo, plebanię, lub godność kościelną, po prostu zapłacił, albo też wziął zapłatę.

2. Ugodliwe (*conventionalis*), kiedy kto zawarł ugodę, czyli umówił się, że kiedy mu dane będzie beneficjum, on za nie zapłaci, jednak ta umowa skutku nie wzięła.

3. Zmowne (*confidentialis*), jeżeli kto mając zaufanie w drugim, daje prezentę, albo beneficjum, żeby tym sposobem albo sam dla siebie, albo dla kogo ze swoich krewnych zapewnił korzyści. Lub jeżeli kto zrzeka się (czyli rezygnuje) beneficjum na drugiego, zmówiwszy się żeby on je trzeciemu potem ustąpił. Popelnia się symonia trojakim sposobem, to jest: datkiem, posługą i językiem. Datkiem, kiedy pieniądze lub inna rzecz daje się za beneficjum. Posługą, kiedy kto na przykład służy bez pensji, z warunkiem żeby w nagrodę otrzymał beneficjum. Językiem, jeżeli kto komu daje, lub bierze pieniądze za to żeby swoim wstawieniem się, rekomendacją, lub wpływem wyrobił dla niego beneficjum, lub jeżeli je kto daje niegodnemu, przez wzgląd na protekcję osób interesowanych (12).

Tu też Benedykt XIV zalicza wzgląd na osoby (*acceptio personarum*), kiedy opuszczając męża godniejszego, daje się posada duchowna mniej godnemu dlatego tylko, że krewny, albo ulubieniec (13). Symonia pociąga za sobą klątwę, suspensę i usunięcie od beneficjum, a nadto czyni świętokupcę niezdolnym do posiadania innych beneficjów (14). Te jednak kary pociąga za sobą tylko symonia rękodajna i zmowna. Nie pociąga zaś ich za sobą symonia ugodliwa, bo jeżeli uгода do skutku nie przyszła, to należy tylko do sumienia i właściwie jest tylko symonią myślą (*simonia mentalis*), na którą prawo się nie rozciąga.

§ 16.

Świętokradztwo (*Sacrilegium*)

Świętokradztwo w ścisłym znaczeniu jest kradzież rzeczy świętej, lub występki popełniony na miejscu świętym. Popelnia się trojakim sposobem:

- a) biorąc rzecz świętą z miejsca świętego.
- b) biorąc rzecz nie świętą z miejsca świętego.
- c) biorąc rzecz świętą z miejsca nie świętego.

W obszerniejszym znaczeniu świętokradztwo jest znieważenie osoby, rzeczy, lub miejsca świętego: na przykład jeżeliby kto uderzył osobę duchowną, tym bardziej jeżeliby skaleczył, lub zabił. Jeżeliby kto szaty kościelne lub naczynia święte do pospolitego użycia obracał. Jeżeliby kto sprofanował kościół.

Świątokradztwem też jest grzech nieczystości popełniony przez osobę duchowną, a tym bardziej zakonną.

§ 17.

O Karach Kościelnych

Kara dlatego się naznacza, ażeby występki płazem nie uchodziły, i żeby jej bojaźń od złego wstrzymywała tych, których sumienie nie wstrzymuje.

Klemens V mówi: ponieważ niekiedy swawola duchownych pod pozorem przywileju stanowi ich służącemu, dopuszcza się takich występków, które są z hańbą dla Kościoła, a ze zgorszeniem dla ludu; a tym bardziej kiedy one dojdą do uszu Biskupów, do których należy zgromić je i powściągnąć; tymże Biskupom najwyraźniej zalecamy, ażeby na poprawę tych księży tak czujnie zwracali uwagę i tak pilnie swojemu obowiązkowi zadość czynili, ażeby i winnych bojaźń kary powstrzymała od nieprawości, i inni przykładem ich nauczani, lękali się coś podobnego popełnić (15). Kary kościelne, czyli kanoniczne są dwojakiego rodzaju. Jedne poprawcze zwane cenzurami, (*medicinales*), które zależą już to na wyłączeniu od uczestnictwa, lub nawet od społeczności wiernych; już to na zawieszeniu na czas niejaki, albo na zawsze od urzędu i czynności kapłańskich; już na koniec na zabronieniu wstępu do kościoła, albo zakazie odbywania w jakim miejscu publicznego nabożeństwa. Takimi są: klątwa (*excommunicatio*), zawieszenie (*suspensio*) i interdikt (*interdictum*). Drugie, które się naznaczają dla zadostyczynienia za występki i to są właściwe kary (*vindicativae*). Takimi są: osadzenie w klasztorze, odjęcie pewnej części rocznego dochodu, usunięcie od beneficjum, złożenie z urzędu kapłańskiego, które właściwie jest tylko wieczną suspensą (*depositio*), nareszcie zdjęcie kapłaństwa (*degradatio*) i oddanie w ręce władzy świeckiej.

Kłątwa (*excommunicatio*), jest to wyłączenie od społeczności z Kościołem, to jest od uczestnictwa Świętych Sakramentów i dóbr duchownych, których wierni są uczestnikami, albo całkowite odcięcie zepsutego członka od ciała kościelnego. Odnosi się ona równie do duchownych, jak świeckich. Dzieli się zaś na większą i mniejszą. Pierwsza, ogłasza się publicznie w kościele, z pogaszeniem świec i biciem we dzwony, i ta właściwie jest anatemą (16).

Druga tylko na sumieniu ciąży i tylko uczestnictwa sakramentów pozbawia. Do tego, może być klątwa rzucona na kogo wyrokiem władzy duchownej (*excommunicatio ferendae sententiae*), albo też można wpaść w klątwę, nawet bez wyroku sądowego, przez samo dopuszczenie się tego czynu, za który w prawie kościelnym klątwa jest z góry wydana (*latae sententiae*).

Tak na przykład: Jeżeli kto w złości uderzy osobę duchowną, tym samym w klątwę wpada (17). Pojedynkujący się i sekundanci, ksiądz mający wyższe święcenia jeśliby się ożenił, samym tym czynem klątwę ściąga na siebie, bo tę już prawo z góry wydało.

Koncylium Trydenckie nazywając klątwę nerwem karności kościelnej, mówi, że tego miecza oszczędnie i z wielką oględnością używać należy, gdyż doświadczenie uczy, że jeżeliby klątwa rzucana była bez namysłu i dla błahych powodów, nie tak by się jej lękano, jak raczej lekceważono, i raczej by ku ruinie, niż ku zbawieniu służyła (18). Przeto bez bardzo ważnej i naglącej przyczyny, bez oczywistych dowodów, bez upomnień i nareszcie bez formy sądowej nigdy klątwy rzucać nie trzeba. Koncylium Trydenckie przepisuje żeby przynajmniej dwa upomnienia klątwę uprzedziły. Władzę ekskomunikowania ma tylko Papież, Synod, albo Biskup w swojej diecezji. Plebani zaś, ani Dziekani rzucać klątwy nie mają prawa. W tych zaś zdarzeniach w których klątwę samo prawo ogłasza, nie trzeba żadnego ani upomnienia, ani sądowego wyroku, i dosyć samego tylko oznajmienia (*declaratio*).

Na kogo klątwa rzucona została, ten nie ma prawa, sakramentów przyjmować, Mszy świętej słuchać, być uczestnikiem jakichkolwiek łask udzielanych ze skarbu Kościoła, np. odpustów, nie może być pogrzebionym na miejscu świętym i rozgrzeszyć go może tylko Papież, lub Biskup, który klątwę wydał.

Jeżeliby zaś klątwa rzucona była na księdza, to mu już nie godzi się odprawiać Mszy świętej, spowiadać, żadnego Sakramentu administrować, chyba dla konającego. Nadto, odpada od beneficjów, od godności kościelnych, od wszelkiej władzy i jurysdykcji. A jeżeliby będąc w klątwie, nie zważał na nią, i Mszę św. odprawił, wpada wtenczas w nieprawidłowość (*irregularitas*), od której jeden tylko Papież uwolnić go może. Papież Marcin V, złagodził dawną karność kościelną, rozróżniając ekskomunikowanych na dwie klasy, to jest: takich, których towarzystwa unikać trzeba (*vitandi*), i takich którzy mogą być w towarzystwie cierpieni (*tolerati*) (19). Do pierwszych liczą się ci, o których wyraźnie to jest powiedziano w dekrete sędziego i publicznie ogłoszono. Do drugich ci, o których nic o tym nie wspomniano.

Zawieszenie (*suspensio*) jest to zabronienie na czas niejaki odprawiania Mszy i administrowania sakramentów.

Interdykt jest to zabronienie w kraju, mieście, lub kościele odbywania publicznego nabożeństwa i to się nazywa interdyktem miejscowym. W miejscu na które rzucony jest interdykt nie wolno odprawiać Mszy śpiewanej, nie wolno dzwonić, i sakramentów administrować, chyba umierającym.

Może być też interdykt rzucony na osobę. W takim razie zabroniony jej jest wstęp do kościoła i wszelkie posługi duchowne.

Drugiego rodzaju kary, które Kościół na wykraczających wymierza (*vindicativae*), są jakby pomstą za popełniony występki, lub zbrodnię. Takimi są: osadzenie w klasztorze, lub w domu poprawy, odjęcie części dochodów, usunięcie od beneficjum, depozycja czyli złożenie z urzędu kapłańskiego, i degradacja, nazywana w potocznej mowie zdjęciem kapłaństwa.

Gdzie w dawniejszym prawie znajdujemy karę więzienia, to dzisiaj zastępuje osadzenie na czas pewny, albo i na zawsze w klasztorze, lub w domu poprawy, jak na przykład za pijaństwo, za złe prowadzenie się i w ogólności w tych wszystkich zdarzeniach, w których kara zostawiona jest uwadze Biskupa.

Osoby cywilne skazuje się na pokutę duchowną za nierząd, cudzołóstwo i tym podobne występki wyrokiem duchownego sądu.

Kary ściągające się do samych duchownych, są: usunięcie od beneficjum, depozycja i degradacja.

Usunięcie od beneficjum dzieje się albo wtenczas, kiedy samo prawo od niego usuwa, albo na mocy procesu, za wyrokiem sądu, jak na przykład za nałogowe pijaństwo, za lubieżność, jeżeliby oskarżony po trzech upomnieniach nie poprawił się.

Depozycja, czyli złożenie z kapłańskiego urzędu jest to, właściwie mówiąc, nic innego, tylko wieczna suspensa, czyli zawieszenie na zawsze od obowiązków kapłańskich. Dzieje się bez żadnych solenności, samym wyrokiem sądu duchownego. Deponowany jednak nie przestaje być pod jurysdykcją duchowną i nie traci przywilejów stanowi duchownemu służących. Przyczyny depozycji w prawie oznaczone są te: cudzołóstwo, kazirodztwo, kradzież, krzywoprzysięstwo, jawna symonia i inne większe występki (20).

Degradacja czyli zdjęcie kapłaństwa, odbywa się z wielkimi solennościami, ze zdarciem szat i wszystkich oznak kapłańskich. Degradowany traci wszystkie przywileje stanowi duchownemu służące, przestaje należeć do jurysdykcji duchownej i oddaje się w ręce władzy świeckiej.

Występki za które w prawie naznaczona jest kara degradacji są:

1) Sfałszowanie listów apostolskich. 2) Zasadzka, lub spisek na swojego Biskupa. 3) Zabójstwo. 4) Występek przeciw naturze. 5) Sprawienie poronienia i podobne wielkie zbrodnie, a nawet jeżeliby komu żadne inne kary nie pomagały, może być degradowany (21).

Prawo kanoniczne krótko zebrane przez Adama Stanisława Krasieńskiego, Biskupa Wileńskiego, Ś. Teologii Doktora. Wilno. Drukiem Józefa Zawadzkiego. 1861, ss. 332-344. (a)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono; ilustracje od red. *Ultra montes*).

Przypisy:

(1) *Damnari non valet nisi aut convictus, aut sponte confessus. Dekret Gracjana, Część 2, Causa II, quaestio 1.*

(2) Benedykt XIV, *Bullarium*, Tom 1. *Constit. Inter Omnigenas. In vita et in morte Sacramenta denegantur.*

(3) *Dekret Gracjana, Causa III, quaestio 4, rozdział 2.*

(4) *Klementyny, 2, De vita et honestate clericorum.*

(5) *Concil. Chalced., c. 7.*

(6) *Decretal., de Haeret., c. 7.*

(7) *Ibid., cap. 9.*

(8) *Sextus Decretalium, cap. 13.*

(9) *Sextus Decretal., cap. 8.*

(10) *Decretal., cap 13, de Haeret.*

(11) *Dzieje Apostolskie, rozdział 8.*

(12) Benedykt XIV, *Institutiones Ecclesiasticae, XII.*

(13) *Acceptio personarum tunc committitur quando amisso magis probato viro, minus dignus eligitur ut cognationem vel amicitiam palam testemur. Bened. XIV, Institut. Eccles., XII.*

(14) *Bulla Piusa V. Intolerabilis.*

Qui quid tale admiserint, in futurum, omnibus et singulis Ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, officiis et beneficiis.... auctoritate praesentium privamus, et ad futura inhabiles decernimus, et in juris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in articulo mortis constitutus, ab alio quam a Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

(15) *Clementinae*, Księga 1, tytuł 9, rozdz. 1.

(16) Klątwa ta w dawniejszej karnośći połączona była ze straszliwymi obrzędami: W *Dekrecie Gracjana*, Causa XI, quaestio 3, czytamy: Dwunastu kapłanów ma stać około Biskupa, trzymając w ręku zapalone pochodnie, a po ogłoszeniu Anatemy, rzucić je na ziemię i podeptać nogami. Potem pismo rozsyła się po Diecezji ogłaszające imię ekskomunikowanego i przyczynę klątwy.

(17) *Non dubium est, quod hi qui violentas manus in clericos iniiciunt, sententiam excommunicationis incurrunt. Decretalia libr. V, lit. 39, cap. 5.*

Si quis suadente diabolo hujus sacrilegii reatum incurrerit, quod in clericum violentas manus injecerit, anathematis vinculo subiaceat. *Decretum*, Causa XVII, quaest. 4, cap. 19.

(18) *Koncylium Trydenckie*, Posiedz. 25, rozdz. 3, *de Refor.*

(19) *Extravag., Ad evitanda.*

(20) C. At si clerici. C. Si autem, de cohabitatione clericorum et mulierum.

(21) C. Cum non ab homine *in Sexto*.

(a) Por. 1) Ks. Dr Ignacy Grabowski, a) [Prawo kanoniczne według nowego kodeksu](#). b) [O występkach przeciw wierze i jedności kościelnej](#).

2) Kodeks Prawa Kanonicznego. Papież Pius IV, [Wyznanie wiary katolickiej \(Professio Catholicae Fidei\)](#).

3) Papież Urban VIII, Papież Benedykt XIV, [Wyznanie Wiary dla chrześcijan wschodnich \(Professio Fidei Orientalibus praescripta\)](#).

4) Św. Pius X, Papież, a) [Encyklika Pascendi dominici gregis o zasadach modernistów](#). b) [Przysięga antymodernistyczna](#).

5) Ks. Kazimierz Naskręcki, a) [Grzechy przeciwko wierze](#). b) [Małżeństwa mieszane](#). c) [Rozwody](#).

6) Ks. Nicolas Pauwels, [Teologia praktyczna o Wierze i o Składzie Wiary. Czy heretycy są w Kościele? \(Theologiae practicae de Fide et Symbolo. An haeretici sint in Ecclesia?\)](#).

- 7) Ks. Jan Nepomucen Opieliński, a) [*Apostaci, heretycy i schizmatycy a inni grzesznicy.*](#) b) [*Ekskomunika na schizmatyków.*](#) c) [*Co to jest ekskomunika?*](#)
- 8) Ks. Adam Kopyciński, [*Bezwyznaniowy.*](#)
- 9) Ks. Jules Didiot, [*Herezja.*](#)
- 10) Ks. Adolf Tanquerey, [*O herezji.*](#)
- 11) Ks. Henryk Maria Pezzani, [*Kodeks Świętego Katolickiego Kościoła Rzymskiego. Kanon 26. Zakazany jest wybór na Papieża tego, kto odstąpił od wiary katolickiej, heretyka lub schizmatyka; jeśli ktoś taki zostanie wybrany, wybór jest nieważny.*](#)
- 12) Ks. Maciej Sieniatycki, a) [*Apologetyka czyli dogmatyka fundamentalna.*](#) b) [*Zarys dogmatyki katolickiej.*](#)
- 13) Kardynał Gousset, Arcybiskup w Reims, [*Teologia moralna dla użytku plebanów i spowiedników.*](#)
- 14) Ks. Franciszek Bączkowicz CM, a) [*Przepisy Kościoła odnoszące się do współżycia katolików z heretykami.*](#) b) [*Posty obowiązujące.*](#)
- 15) Ks. Władysław Szczepański SI, [*Nowy Indeks ksiąg zakazanych oraz jego uzasadnienie, dzieje i nowe prawo.*](#)
- 17) Piotr kardynał Gasparri, [*Katechizm katolicki \(Catechismus catholicus\).*](#)
- 18) Ks. Julian Bukowski, Świętej Teologii Doktor, [*O naturze inkwizycji i o prawnym tejże instytucji w Kościele i państwie ustanowieniu.*](#)
- 19) Kongregacja Św. Inkwizycji, [*Wyznanie Wiary dla heretyków przechodzących na łono Kościoła katolickiego.*](#)
- 20) Biskup Wileński Wacław Żyliński, [*O jedności katolickiego Kościoła Chrystusowego.*](#)
- (Przyp. red. *Ultra montes*).

C O R P V S
Catholic church. Corpus juris canonici
IVRIS CANONICI
EDITVM IVSSV
GREGORII XIII. PONT. MAX.
ET NOTIS ILLUSTRATVM.

COMPLECTENS

Decretum Gratiani,
Decretalium Gregorij Papæ IX. lib. V.
Sexti Decretalium Bonifacij Papæ VIII. lib. V.
Clementinarum lib. V.
Extrauagantes Ioannis Papæ XXII.
Extrauagantium Communium lib. V.

ADIECTA AD CALCEM OPERIS:

Loci communes in vniuersum Ius Canonicum,

REGVLÆ CANCELLARIÆ APOSTOLICÆ

EDITÆ A S. D. N.

INNOCENTIO PP. X.

Quid præterea in hac Editione præstitum sit, Epistola ad Lectorem declarabit.

ANTVERPIÆ,

Apud IOANNEM & IACOBVM MEVRSIOS.

ANNO M. DC. XLVIII.

PRAWO KANONICZNE

KRÓTKO ZEBRANE

PRZEZ

ADAMA STANISŁAWA KRASIŃSKIEGO

BISKUPA WILEŃSKIEGO

Ś. Teologii Doktora.

Si leges civiles, quarum potestatem nobis Deus pro sua in homines benignitate credit, firmas ab hominibus custodiri ad obedientium securitatem studemus; quanto plus studii adhibere debemus circa sacrorum Canonum et divinarum legum custodiam, quae super salute animarum nostrarum definitae sunt.

Justinianus in Praef. Novel. 127.

Nulli sacerdotum liceat Sacros canones ignorare.

Decret. Gratiani, distinctio 38. Can. Nulli.

W I L N O.

Drukem Józefa Zawadzkiego.

1861.

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXXIV, Kraków 2024